

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ Πέρα από τή ζωή (συνέχεια).
ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΖΙΑΣ 'Ιδού έρχεται.
ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ 'Ομορφιά-Καλοσύνη (τέλος).
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ Στ' άκρογιάλι.
Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ Γρυσμοί.
Ο ΝΟΥΜΑΣ 'Η «Πολιτική 'Επιθεώρηση».
Δ. Π. ΠΕΤΡΟΚΟΚΚΙΝΟΣ Γιά μνημόσυνο του 'Ερρίτου
Ψυχάρη.
ΣΑΙΣΠΗΡ 'Οθέλλος (συνέχεια).
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑ-
ΤΟΣΗΜΟ.

ΓΥΡΙΣΜΟΙ

Σά; ξαναβλέπω, ω ξέφωτα, μαγευ ικός άκρογιαλιές,
Νερά στρωτά όπου πρώτα
Τό γύρω θάμα εκλείνате μέσα σέ χίλιες σας σταλιές
Με τά μωλιά μου ως τίναξα τό διαμαντένιο ιδρώτα.

Φεύγω καί πάλε, έχετε γειά χρώματα, σχήματα, ούρανοι,
Στό χρυσαφένιο δίσκο,
Σά; παίρνω τώρα όλα μαζί στην ξενιτειά τή σκοτεινή.
Στής θολωμένης μου ματιάς τό δάκρυο νά σās βρίσκω.
Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Η "ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ,"

‘Ο κ. 'Ιων Δραγούμης ('Ιδας) μαζί με τόν κ. 'Αλ. Καραπάνο θά εκδώσουν βδομαδιατική «Πολιτική 'Επιθεώρηση» σέ σχήμα περιοδικού καιά τό υπόδειγμα δημοίων ευρωπαϊκών περιοδικών. 'Ετσι ό τόπος θ' άποχτήσσει ένα σοβαρό πολιτικό φύλλο.

Μά τό πιο ευχάριστο είναι ότι λογαριάζουν, ως μάς είπαν, μαζί με τό πολιτικό περιοδικό νά βγάζουν κάθε μήνα σέ ιδιαίτερο τεύχος, ως είδος παράρτημα του πρώτου, καί μιά «Φιλοσοφική καί κοινωνιολογική 'Επιθεώρηση». 'Εδώ θά εξετάζονται θεωρητικότερα διάφορα ζητήματα σχετικά με τή ζωή του άτόμου καί τής κοινωνίας. Γιατί ό κ. Δραγούμης έχει τή σωστή γνώμη πως ή πραχτική πολιτική τότε μόνο μπορεί καλά νά στέκεται, όταν φωτίζεται από τήν έρευνα

δλων των φαινομένων τής άτομικής καί τής ομαδικής ζωής καί των πιο άσχετων ακόμα με τούς σκοπού που ένα πολιτικό κόμμα ή πολιτικό όργανο πρέπει νά επιδιώκει.

Τή διεύθυνση στή σύνταξη των περιοδικών θάχει ό κ. Χ. Χριστουλάκης.

‘Η «Πολιτική 'Επιθεώρηση» θά βγει άρχές του Γενάρη. Περιττό νά σημειώσουμε με πόση χαρά καί λαχτάρα τήν περιμένουμε, με τήν πεποίθηση πάντα πως μιά καί κύριος συντάχτης θάναι ό 'Ιδας θάκοιμε τήν πολιτική αλήθεια από τίς στήλες της.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΓΙΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

‘Εγινε χρόνος που σκοτώθηκε στο σημερινό πόλεμο ό πρωτότοκος γιος του Ψυχάρη ¹⁾. Σάν καλήτερο μνημόσυνο για τό τιμημένο παληκάρι, που είχα τήν ευτυχία νά γνωρίσω παιδί, μεταφράζω τήν περικοπή γι' αυτόν από τό λόγο που έκανε στή Γαλλική 'Ακαδημία ό ακαδημαϊκός καί ισόβιος γραμματέας της Ακμύ, τώρα τελευταία, για τούς φιλολογικούς διαγωνισμούς τής φετεινής χρονιάς. Φέτος ή 'Ακαδημία, από σεβασμό στή μνήμη των συγγραφέων που σκοτώθηκαν στον πόλεμο, αποφάσισε ή εισήγηση νά περιοριστή μόνο σ' αυτούς. Οι ζωντανόι, είπε ό Ακμύ, έχουν τόν καιρό νά αξιωθούν καί νά πάρουν βραδεία. —'Αφού μίλησε για άλλους καί για τόν ποιητή Guy, είπε για τόν Ερνέστο Ψυχάρη :

‘Ο Ψυχάρης δεν αντιπροσώπευε τήν κληρονομική μονιμότητα τής ράτσας του, μά τό χωρισμό τής σημερινής γενεάς από τούς νεωτερισμούς που είχαν άποσπάσει τή Γαλλία από τό παρελθόν της. ‘Ο Ψυχάρης γεννήθηκε στή φωλιά τής φιλοσοφικής άδεδαϊότητας καί κανέναν πιο άπ' αυτόν δεν άκουσε τόσο σιμά τήν ώραία φωνή που είπε πόσο άνώτερη είναι ή σκέψη από τή δράση, ή έρευνα από τή ανακάλυψη, καί ή άμφιβολία από όλα τά άλλα. Καί όμως ό Ψυχάρης από προτίμηση, που είναι σχεδόν υϊκή άποστασία, διαλέγει για προορισμό του, τό λιγώτερο μελετητικό, τό λιγώτερο γαλήνιο, τόν πιο ένεργητικό, τόν πιο σκληρό. Μπαίνει στο στρατό, γίνεται μόνιμος, ζητά νά τραβήξη εκεί κι άλλους καί γράφει τό βιβλίο του «Τό κάλεσμα στα όπλα». Τό βιβλίο αυτό τραβά τόν άνθρωπο στο στρατό, χαρίζει στο στρα-

1. Βλ. «Νουμάδες» ό καί 15 Νοέβρη 1914.

τιώτη τῶν Ἀποικίων τῇ ζωῇ τῆς φύσης καὶ τοῦ κάνει τὴν ἔρημο πρὸ ὑγιεινὴ ἀπὸ τὸν πολιτισμό. "Ὅχι, γιατί στὴν ἔρημο ὑπάρχει ἀκόμα τίποτα ἀσκητικὸ ἢ γιατί δρῖσκονται ἐκεῖ ἡγούμενες τοῦ Jouarre *) γιὰ τὴν ἡδονὴ τῶν νέων. Μὰ ὁ στρατὸς φαίνεται πρὸ πάντων ὁρατὸς στὸ συγγραφέα, γιατί εἶναι ὁ κίνδυνος ποὺ διατρέχει γιὰ τὴ Γαλλία καὶ γιατί σ' αὐτὸν τελειοποιεῖται στὸν κόσμον τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοθυσίας. Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἔχει μιὰ σελίδα γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ποὺ εἶναι προσευχή, ὅχι, ὥπως «ἡ προσευχὴ στὴν Ἀκρόπολιν», ἀποχαριτισμὸς πίστεως σθηνέμενης σὲ «καταστραμένο ναό», μὰ ὁ πρῶτος χαριτισμὸς νεογέννητης πίστεως σὲ ἀναστημένη θρησκεία. Ὁ Ψυχάρης μπήκε μέσα σ' αὐτήν, ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸν Peguy· τὸν ὀνομάζει δάσκαλό του καὶ ὁ Peguy τὸν λέει ἀδερφό. Καταλαβαίνει σιγὰ σιγὰ τὴ θρησκεία σ' ὅλη τῆς τὴν ἄπλα, καὶ θέλει νὰ προσφέρῃ τῇ ζωῇ του ὅχι μόνο ἐναντίον τῆς εἰσβολῆς τοῦ ἐχθροῦ μὰ καὶ τοῦ «παγκόσμιου κακοῦ» ὥπως τὸ ὀνομάζει ὁ Peguy. «Ἐνα θρησκευτικὸ θέλημα τοῦ ἀνυψώνει περισσότερο ἀπὸ τὸ στρατιωτικόν. Ἡ ἀπομόνωση εἶναι δύναμις ἐνῶ ὁ στρατὸς ἔμαθε στὸν Peguy πῶς γιὰ τὸ νέο ἀξίωματικὸ ἢ κλονισμένη δράση εἶναι καὶ ἡ πρὸ ἀποτελεσματικῆ. Συλλογᾶται ν' ἀφήσῃ τὸ στρατό καὶ νὰ μπῇ σὲ ἄλλο στρατό, ἔπου ἡ θυσία του θὰ εἶναι στὴ ὑπακοή. Ἡ ἱερωσύνη τὸν τραβᾷ καὶ στὸ δρόμο του, ὁ Θάνατος τὸν χτυπᾷ.

Ἀθήνα 25. XI. 1915.

Δ. Π. ΠΕΤΡΟΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΣΤ' ΑΚΡΟΓΙΛΙ

Χαραγμένα στὸν ἄμμο,
—Οἱ χαρὲς μας κ' οἱ πόνοι—
Τὰ διαβάξει τὸ κύμα
Καὶ γοργὰ τὰ σαρώνει.

Μὰ σὶν ἄμμον αἰῶνια,
Στοῦ πελάου τ' ἀκρογίλι,
Θ' ἀχρονιάζονται κάποιι,
Κι' ὅμως πάντοτε ἄλλοι.

Κ' ὡς θὰ φτάνει τὸ κύμα
Τὴ στεριά ν' ἀγκαλιάσει,
Μὲ καμηλὸ θὰ διηγείται
Κεῖνα ποῦχει διαβάσει.

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

2) Τὸ γνωστὸ φιλοσοφικὸ δῶμα τοῦ Renan.

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ

3.-

IV.

Στὴν κάμαρα ποὺ πεθαίνει, ἡ δύση βάφει αἱματένιους τοὺς τοίχους. Ἐνα πουλὶ σκοτεινὸ περνάει ἀπ' ἔξω καὶ τὸ βλέπει καὶ χαμογελάει. Τὸ δρόμο του θὰ πάρει σὲ λίγο ἡ ψυχὴ τῆς. Ἀλυσκα τριαντάφυλλα μαδαιούνται καὶ λυώνουν στοὺς ἀφροὺς τοῦ ξαπλωμένου κορμιοῦ τῆς. Κανένας ἤχος δὲ φτάνει ἐκεῖ ψηλά. Μόνο ὁ δειλινὸς ἀέρας ἀργογλυστράει, φέροντας τίς τελευταῖες πικρὲς μυρωδιὰς τῆς γήινης ζωῆς καὶ τίς τελευταῖες ἐνθύμωσες. Δὲ λυπάται, γιατί τίποτε δὲν ἀφίνει πίσω τῆς. Κάτι τῆς λέει πῶς στὸ τέλος τῆς μελαγχολικῆς στοᾶς, τὴν περιμένει τὸ θεῖο ξέφωτο. Μὲ δίχως ἔρωτες θανάτους καὶ ξαναγεννημούς, πεθαίνουν, μὲ μιὰν ἀπέραντην, ἀσάλευτη, πέτρινη γολήνη.

V.

Στὴ μέση τοῦ δρόμου συναντηθήκανε δυὸ γυναῖκες. Ἢ μιὰ ἀνέβαινε στὸ ξημέρωμα, ἡ ἄλλη κατέβαινε στὸ νύχτωμα τῆς ζωῆς. Φῶς ἀπάνω καὶ κάτω σκιὲς καὶ μυστήριον. Ἔτσι καὶ μέσα τους. Δὲ σταματήσανε γιατί τίποτε δὲν τίς ἔνωνε. Καὶ τραβήξαν. Ἄν κανεὶς τίς ρωτοῦσε, θὰ μάθαινε γιὰ τὸν κόσμον καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ μιὰ διαφορετικὴν ἱστορίαν.

VI.

Ἀπόψε θὰ ἤθελα νὰ μεθύσω. Νὰ πιῶ στὴν ὑγιειὰ τοῦ θανάτου μου καὶ νὰ τοῦ ρίξω λουλούδια. Νὰ γελάσω σαρκαστικὰ μπροστὰ στὰ σφραγισμένα μου χεῖλια καὶ στὸ αὐτὶ τοῦ πεθαμένου μου ἑαυτοῦ, νὰ φωνάξω πῶς πιά δὲ λυπάμαι. Θὰ ἤθελα νὰ μεθύσω τόσο βθεῖα, ὥστε κανένας ὕπνος νὰ μὴ μπορεῖ νὰ μὲ φέρει στὴν πρώτη συναίσθηση. Νὰ πιῶ κάτι ἀψύτερο ἀπὸ τὴν πίκρα, κάτι σὰν τίς σιφιερὲς οὐσίαι τῆς γῆς. Κι' ἔτσι ὅλα νὰ σβυστοῦνε μπροστὰ μου σὰν ἀσήμντα καὶ σὰν ἀλαργηνά,—ὥπως οἱ ἀκτὲς στὰ μάτια τοῦ ἀναχωρημένου. Ὡ ἄρρωστοί μου, ποὺ μεθᾶτε, γυρεύοντας στὴν ἐγκεφαλικὴ τρικυμία, τὴν ἐκμηδένισιν τοῦ ἀτόμου. Πρῶτη φορὰ σὰς νοιώθω. Πρῶτη φορὰ ἀνεδαίνω τὸ τραγικὸ ὕψος σας.

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ

— Τὸ Νουμά», τάτοφασίσαμε πιά, μὴ λογαριάζοντας τὴν κρίσιμη περίστασι καὶ τὴν καταπληκτικὰ ἀκριβεία τοῦ χαρτιοῦ, νὰ τὸν ἐξακολουθήσουμε μὲ δώδεκα σελίδες, γιὰ τὴν ὥρα κάθε δεκαπέντε μέρες, καὶ ἅμα γαληνέψουμε λίγο τὰ πράματα, κάθε βδομάδα. Οἱ τέσσαρες σελίδες, μὲ δική τους ξεχωριστὴ ἀρίθμηση, θὰ τυπώνονται, σὰν καὶ ἄλλοτε, σὲ σῆμα βιβλίου καὶ θὰ περιέχουν ἓνα δῆγμα ἢ ἓνα δρώμα, μὲ συνέχεια πάντα. Πρῶτο ἔργο θὰ δημοσιεύσουμε σὲ ξεχωριστὲς σελίδες, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς χρονιάς, τὸν «Ἐρμᾶνο καὶ τὴ Δωροθέα» τοῦ Goethe, μεταφρασμένο σὲ στίχους ἀπὸ τὸν κ. Κ. Θεοτόκη.